

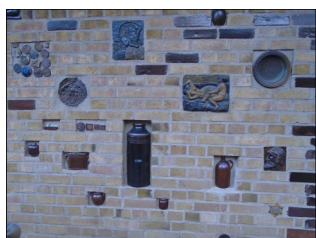

Løssalg: 52,50 kr.

ISSN 1904-6375

DANSKE POTTEMAGERE

Medlemsblad for Dansk Pottemagerforening af 1894

**Stor reportage fra GF-weekend i
Sverige**

Nr. 64
Juli 2023

www.danskepottemagere.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Formandens leder	Side 1
Boganmeldelse	Side 1
GF-weekend i Sverige	Side 4
DM i Drejning	Side 8
Annoncer	Side 9

Sidste frist for indsendelse af artikler, læserbreve, annoncer, kommentarer, ris og ros er:

1. oktober 2023

Næste udgave af Danske Pottemagere

Ansvarshavende redaktør:

Meike Diederichsen
Malling Bjergetvej 66
8340 Malling
meikeskeramik@hotmail.com
Tlf: 26 37 78 30

FORMANDENS LEDER

Af Signe Kähler

Kære medlem af Dansk Pottemagerforening af 1894!. Stort tillykke til os alle sammen og velkommen til alle nye medlemmer!

Hvorfor skriver jeg nu det? Jo for i løbet af de tidlige sommermåneder har der været forhandlinger mellem foreningen Nordsjællandske Keramikere og Dansk Pottemagerforening af 1894, da Nordsjællandske Keramikere har henvendt sig til Dansk Pottemagerforening og adspurgte, om de kunne fusionere med Dansk Pottemagerforening. Det har nu ført til, at de to foreninger er fusioneret, og at vi er blevet en samlet større forening med ca. 150 medlemmer i alt.

Rent praktisk betyder det, at bestyrelsen for Dansk Pottemagerforening fortsætter med samme sammensætning som hidtil, og at de daværende medlemmer af Nordsjællandske Keramikere er blevet indlemmet i en samlet forening på samme vilkår som andre medlemmer af Dansk Pottemagerforening. Nordsjællandske Keramikeres hjemmeside vil fortsætte i en rum tid, så de kunder, der hidtil har søgt hjemmesiden, kan finde de produkter og

Fotos på forsiden:

Hylde med porcelænsskåle i Bentes butik
Höganäs-stempel foran foto fra det gamle drejeri
Skulptur af Yoshio Nakajima af og med Raus stentøj
Værkstedsmuren på Wallåkra med indbygget stentøj
Gruppefoto inde i Höganäs' gamle ovn
Skulptur fra Wallåkra
Drejeværkstedet på Wallåkra
Salgshylde med stentøj inde i den gamle ovn hos Raus
Reportagens billeder er taget af Uffe Dittmer og redaktøren

oplysninger, de har behov for. Kapital fra Nordsjællandske Keramikere bliver overført til vores samlede konti, så pengene fortsat kan bruges til fremme af keramisk kunst. Et lille beløb vil stå tilbage, så evt. uforudsete udgifter kan betales ved årets udgang.

Vi i bestyrelsen håber, at vi i løbet af efteråret kan holde en lille fest for alle nye medlemmer og fejre, at vi nu er en større samlet forening og et mere landsdækkende fagfællesskab af professionelle udøvende pottemagere og keramikere.

Dette betyder jo også, at vi bliver flere til at deltage i DM i drejning i Middelfart d. 9.-10. september på CLAY Keramikmuseum.

MEN VI MANGLER DIN HJÆLP!!!

Vi mangler hjælp til at opstille drejeskiver og udstyr d. 8. september om eftermiddagen.

Vi mangler stadig deltagere, der vil stille op i konkurrencen - både den tekniske og den æstetiske.

Vi mangler præmier til tombolaen - gerne keramik, der ikke længere passer i dit sortiment. Alt kan bruges.

Vi mangler hjælp til at passe tombolaen, hvor al indkomst går ubeskåret til foreningen. Kan du hjælpe selv i en halv time eller en time med at passe den, vil det virkelig være af betydning.

Send gerne en mail til: lenekaas53@gmail.com eller til foreningens mail:

danskepottemagere@outlook.com

hvis du kan tilbyde noget af det ovenstående.

Husk at sprede budskabet om DM i drejning 2023 til alle, der kunne have interesse i at deltage eller at se på som publikum. Vi har flyers til uddeling til alle, der deltager i sommerens udstillinger og arrangementer.

God sommer til jer alle.

Vi ses i Middelfart i september.

DANSK LERTØJ 1600-1850

Boganmeldelse af Bodil Møller Knudsen, Lennart S. Madsen og Frauke Witte

For nogle måneder siden udkom bogen: **Potter, Krukker og Fade. Lokalt fremstillet lertøj i Danmark og Hertugdømmerne 1600-1850** illustreret med eksempler fra Ehlers Samlingen i Haderslev. Den rigt illustrerede bog, der ikke erstatter, men nuancerer, supplerer og fornyr Louis Ehlers' banebrydende værk 'Dansk Lertøj' fra 1968, fortæller om det rødbrændte lertøj, der blev fremstillet af pottemagere i små og store værksteder overalt i Danmark, Slesvig og Holsten mellem midaldertiden og 1900-tallet, med hovedvægten på tiden 1600-1850.

Bogens forfattere fortæller om det lokalt producerede lertøj, der stod i køkkener og forråds-kamre, på spiseborde og i vindueskarme hos bønder og borgere overalt i landet igennem århundreder. I bogen behandles både det prunkløse og det højt dekorerede lertøj, fra den mindste sparegris, over hverdagens krukker og potter til de store hornmalede fade med indskrifter og smukke dekorationer i mange farver. Det lokalt fremstillede lertøj behandles i en række geografisk opdelte kapitler af forskellige forfattere, og hertil kommer kapitler om ovnkakler, jydepotter og pottemagerens ressourcer og teknikker.

Farverigt grøn-fad og lille stjertpote fra Probsteipottmagerne ved Kiel

Bogen handler i høj grad om pottemageren. Der har været pottemagere siden oldtiden, ingen tvivl om det, men de trådte for alvor ind i vores kulturhistorie ved udgangen af vikingetiden. Herefter var fremstilling af lertøj en sag for professionelle, uddannede håndværkere – hvad enten det var en uddannelse, der foregik efter lavsforeskrifter fra mester til lærling, eller det var en uddannelse fra far til søn, mor til datter i familievirksomheden. Der kom kun et enkelt pottemagerlav i Kongeriget, lauget i Odense fra 1742, hvorfra bogens titel er hentet. I paragraf 6 i lavets vedtægter omtales nemlig de tre produkter, en lærling skulle udføre til sin svendeprøve: en potte, en krukke og et fad. Arbejdsvilkårene ændrede sig ikke meget gennem århundrederne, visse tekniske hjælpemidler kom til med tiden, men en pottemager fra 1200-tallet ville ikke have følt sig fremmed i et pottemagerværksted i begyndelsen af 1800-tallet. Men han ville til gengæld nok have haft svært ved at genkende de fleste af produkterne.

To karakteristiske fynske stjertpotter

Det meste af det lertøj, der er bevaret fra perioden 1600-1850, er hverdagsting, som fandtes i alle huse og i alle sociale lag. Dette lertøj afspejler en ændring i madkulturen efter middelalderen, såvel som en ændring i opfattelsen af individet som følge af reformationen. Nye åbne former som fade og tallerkener, en udviklet teknologi (oxiderende brænding) samt nye dekorationsformer fik stor indflydelse på vekselvirkningen mellem pottemager og aftager. Fra en dominans af relativt ens udformede potter som stjørtpotter blev spændvidden af former, farver og motiver meget stor.

Udover en større formrigdom blandt køkken- og bordtøj opstod der nu også mange særformer, der skulle opfylde specielle behov. Der findes lysestøbekar, kar til ølbrygning, brændevinsflasker, postejforme, barselpotter, sparebøsser i alle afskygninger og sågar strygejern lavet af lertøj. Fra overvejende plastiske dekorationer findes nu både plastiske og malede motiver på den røde skærv. Inspirationen hertil kom udefra, hovedsageligt fra det tyske Weser- og Werra-område, Sydtyskland og Nederlandene. Mange motiver var udbredte over hele Europa og fulgte en fælles "mode" eller et fælles symbolsprog. Med hornmaling, hemring-dekoration og sgraffito/indridsninger nåede udbredelsen af navne, årstal samt florale- og dyremotiver i 1700-årene deres højdepunkt i Danmark. Også indskrifter på lertøj blev populære, mest i form af bibelske citater eller verdslige mundheld. Nogle af de mest udsmykkede fade og de såkaldte möschenpotter kan anses for bestillingsvarer f.eks. til bryllupper.

Fad med to fugle, karakteristisk for pottemagerne i Lund-familien fra Holbæk

Ovnkaklerne fulgte denne udvikling med mangfoldige motiver for at brugeren kunne udtrykke personlige holdninger. Her kan der nævnes fyrstekakler, kakler med dyder eller reformationsovnene med Lutherkakler, som viser et religiøst tilhørsforhold.

Barselspotte med både hank og ører fra Sorring

En karakteristisk lille kande fra Hellum, syd for Aalborg

Sirupskrukke af rødbrændt ler fra Kastrup

En særrolle indtog de meget udbredte jydepotter (og det fynske sortgods), der optrådte som køkken- og bordtøj gennem hele perioden. En anden produktionsteknik gjorde, at de ikke blev glaserede og bemalede. Jydepotter følger dog også moden og imiterer i deres sene fase tidens sølvtøj med den glittede overflade og de spinkle former. Bevidst anbragte eller senere tilføjede huller i lertøjet – især fadene – og reparationer med jernklinker og garn viser, at karrene var værdsatte. Det faktum, at man hængte dem op på væggen med den dekorerede side mod beskueren er udtryk for, at man ikke kun opfattede genstandene som brugsting, men også som pynt.

Den geografiske opdeling, som lertøjsbogen har bibeholdt og udvidet på baggrund af Ehlers Samlingen gør det - trods den internationale "modes" indflydelse - muligt at udpege lokale forskelle på former og dekorationer, som f.eks. det fynske sortgods, barselspotter med trælag fra Holbæk eller den tidligste tinglasur i landet fundet på nogle gulvfliser fra Næstved. Middelalderen igennem har vi kun få spor af distributionsvejene for det hjemlige lertøj. F.eks. ved vi ikke sikkert, om pottemageren producerede til opdragsgivere eller til nogen, som købte lertøjet i værkstedet eller på et marked. Efter middelalderen står billedet klarere og vidner om mange forskellige måder at fragte og handle med lertøj på. Vi kan f.eks. følge de sorte potter på deres vej fra Varde-egnen langs Vadehavets kyster til Nederlandene og nordpå helt til Norge. Også transporten til vogns ad de to nord-syd-gående veje i Danmark og Hertugdømmerne: Oksevejen og Drivvejen kendes.

Fra slutningen af 1500-årene, hvor bestemmelser om indskrænkning af alt pottemageri (undtagen sorte potter) til købstæderne blev gennemført, ud-

gjorde pottemagerens kundekreds ikke blot deres egne købstæders borgere, men også aftagere i andre købstæder og på de regionale markeder. Transporten var både vand- og landbåren. Den vandbårne transport lader sig efterspore i tre områder: Limfjordsområdet, Vadehavet og Østersøen (fra Bornholm og til Slesvig og Holstens kyster). På Limfjorden blev hovedsageligt sejlet lervarer, som var skabt i den østlige tredjedel af fjorden. I Vadehavsområdet var det som nævnt jydepotter, der transporteredes på skib mod syd og nord. I Østersøens byer og markeder mødte lertøj fra Holsten lertøj både fra Fyn, Sjælland og Bornholm. Til lands skete fordelingen af varerne ved at pottemagerne gik eller kørte ud til kunderne, der befandt sig på gårde på landet eller på et købstadsmarked. Pottemageren havde både kunder han ikke kendte og kunder, der havde bestilt et særligt udsmykket stykke lertøj, måske til en særlig lejlighed. Der var således mange muligheder for at lertøj, der var produceret ét sted, blev solgt og brugt et andet sted. Og dermed blev der også bragt information, inspiration og viden om former og dekorationer lige så langt omkring.

I 1800-årenes første halvdel skiftede produktionen form: I nogle områder samledes mange pottemagerværksteder og andre overgik til en reel fabriksmæssig produktion. I århundredets sidste del gik det hurtigt med nedlæggelse af mange pottemagerværksteder. Det skyldtes hovedsageligt to ting: 1) Det meste af lertøjet tjente som køkken- og bordtøj, og det køkkentøj, som stod på ildstedet, overlevede ikke støbejernskomfurets stærkt koncentrerede varme. Derfor erstattedes lertøjet med emalje og jern. 2) Udenlandsk jernporcelæn, almindeligt porcelæn, fajance og fajancelignende produkter blev i løbet af århundredet så prisbillige, at det kunne konkurrere med lertøjet på spisebor-

dene. Af disse grunde var lertøjet ikke længere så nødvendigt. Det blev i nogle tilfælde alene ting, man bevarede som minder om godt håndværk, som pynt eller som en genstand, hvortil man havde en særlig følelsesmæssig relation.

Det er derfor, det i 1900-årenes midte blev muligt for Louis Ehlers at skabe sin samling og skrive om lertøjet. Han havde blik for denne helt særlige kulturarv, der omfatter traditionelt godt håndværk, smukke dekorationer, madkultur og dagligliv både på landet og i byerne. Hvis han ikke havde interesseret sig for lertøjet, hvor mange barselspotter, fade og sparebøsser ville der så være tilbage? Og netop derfor er der grund til at glæde sig over denne nye bog, der formidler Ehlers Samlingen og medvirker til at bevare og tilgængeliggøre en vigtig del af den materielle kultur fra den lange periode mellem 1600-1850.

Bogen koster 299.– kr. + evt. porto og kan købes hos en boghandler, i en museumsbutik eller bestilles hos haderslev@msj.dk

GENERALFORSAMLINGSWEEKENDEN I SVERIGE

Årets generalforsamlingsweekend blev afholdt i det vestlige Skåne, hvor vi i et afvekslende og smukt bakkelandskab skulle gå på opdagelse i et stykke utrolig spændende håndværks- og industrihistorie. Og landskabet spiller netop hovedrollen i denne historie. Her byder geologien nemlig på et lykketræf: let tilgængelige lag stenkul fra dinosaurernes levetid.

De fint bevarede fodaftryk fra de forhistoriske kæmper var og er selvfølgelig ikke det, man først og fremmest gik efter, da forekomsterne først blev opdaget. Her gjaldt det den hardcore industrialisering, hvor en hel egn gik fra at være domineret af landbrug og fiskeri til at blive præget af håndværk og industri. I starten af 1800-tallet fandt man ud af, at det ler, som man havde lagt til side, da man gravede sig ned til det værdifulde stenkul, også kunne

Söderåsen, i slutningen af marts

Foto af den kendteste stenkærslfabrik - Höganäs

bruges til noget fornuftigt. Dermed så de såkaldte 'stenkærslfabrikker' dagens lys, hvor man producerede saltglaseret stentøj, og de var så omdrejningspunktet for vores tur.

Men vi startede i den lille flække Klåveröd, midt på 'Söderåsen', altså den skånske højderyg, hvor vores medlem Bente Brosbøl Hansen havde reserveret et helt vandrehjem for os. Og nøj, hvor var der hyggeligt! Folk etablerede sig i hytter og værelser, og den medbragte mad fik snart fælleskøkkenets køleskabe til at bugne.

Vandrehjemmets fælleshus

Inden maden var der dog mange, som lagde vejen forbi Bentes eget værksted, som ligger i gåafstand fra vandrehjemmet. Og hvor var det fantastisk som mangeårig fan at få en førstehåndsforklaring af Bentes dekorationsteknikker. Det bliver man altså kun endnu mere fan af! Det er ganske enkelt dybt imponerende at se den akkurate og faglige overlegenhed, der præger hvert eneste af hendes værker!

T.v.øverst: Bentes hjemmelavede afdrejningsskiver i hård plast
Nederst: tynde strimler afdækningstape T.h.: Ovnen er fyldt

I Bentes værksted og butik

Lørdag startede programmet efter lækker sammenskudsmorgenmad og en times køretur i Höganäs, hvor den største og mest navnkundige af egnens stenkärlsfabrikker har sat sit præg på byen. Første stop var nogle lokaler, som mest af alt lignede et fancy shoppingcenter, hvor vi blev budt velkommen af Johann Bjærntoft, master i keramik og højskolelærer.

De lokaler, han viste os rundt i, havde i 10 år været butik for den originale Höganäskeramik samt for de øvrige lokale keramikere. Så var de blevet brugt til det lokale museums udstilling om stentøjsfabrikkernes historie, og en del af denne formidling var stadig tilbage i lokalerne. Men vores besøg ramte ind i et vadested, hvor alle genstandene og plancherne netop var ved at flytte til et nyistandsat og endnu ikke åbnet museum i midtbyen, og den ledige plads fremover skulle bruges til et såkaldt 'Keramisk Center'. Tanken med dette center er, at der skal opstå et levende og kreativt miljø med kunstnere og kunsthåndværkere (artists in residence), som arbejder sammen og ved siden af hinanden i nogle veludstyrede værkstedsrum.

Kommunen støtter projektet, som virker ganske stort anlagt. De ejer ikke færre end 22 drejeskiver, der bliver et professionelt glasurlaboratorium, ovne er der en hel del af, og på en grund et stykke derfra skal der også bygges udendørs ovne til bl.a. saltglasur, som ovnbyggerne Joel Stuart Beck og

Emil Österholm er hyret ind for at styre. Der skal sælges såvel ler som udstyr til den professionelle keramiker og etableres et galleri, hvor skiftende udstillinger både skal inspirere gæstekunstnerne og formidle det keramiske kunsthåndværk og dets forskellige arbejdsprocesser til besøgende udefra. Selvom der bliver investeret meget i lokalerne lige nu, er tanken alligevel i det lange løb, at Keramisk Center ligeledes skal flytte ind til midtbyen, hvor man håber på at kunne lave en ny bygning til dem ved siden af Höganäs Museum.

Splinternyt udstyr til de arbejdende værksteder

Johann er under rundvisningen meget interesseret i at høre vores professionelle input og udtrykker et stort ønske om, at folk som os kunne være motiveret for at leje sig ind på Keramisk Center i en periode. Man kan også ansøge som mindre gruppe. Et arbejdsophold er minimum på fem dage, men gerne mere, og en uge koster 1600.- skr minus moms. Ens projekt skal selvfølgelig godkendes og koordineres med de andre på stedet. Man kan bo på hotel ved havnen - den mulighed bruger centret for deres gæstelærere - men der er også en del B&B at få. Centret har siden vores besøg skiftet navn til Keramik, Konst, Ateljé, Museum = KKAM Höganäs og fået ny hjemmeside: www.kkam.nu

Det var meget spændende at komme rundt i de splinternye lokaler - tænk at have et glasurværksted med udsugning indbygget i bordet - men vi var mange, der blev lige så fascineret af

de historiske plancher og tableauer, som endnu ikke var blevet flyttet til museet. Der var mange sjove genstande i saltglaseret stentøj, kassevis af gammelt værktøj, som vi til dels måtte gætte os til anvendelsen af, der var stempler og drejeskiver og ikke mindst store fotos af fabrikken og dens

Håndvask og lysekrone i saltglaseret stentøj

Næste stop på turen var 'Salthallerne'. Det er navnet på de oprindelige fabriksbygninger, hvor det saltglaserede Höganäs-stentøj blev fremstillet. Det er nu blevet lavet om til et hipt indkøbscenter, hvis største attraktion er de gamle ovne, som står midt i det hele. Her havde vi en aftale med Anders Johansson, som havde arbejdet på fabrikken som ung, og som nu havde en lille produktion af saltglaseret stentøj i en afdeling af Salthallerne i nærheden af de gamle ovne.

Salthallerne set fra p-pladsen

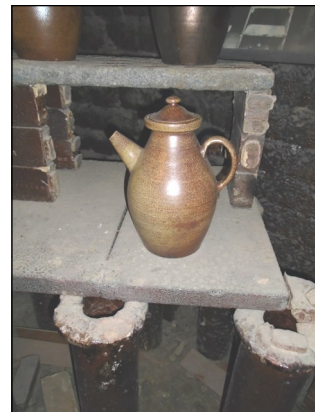
Han kunne mange anekdoter fra det rå arbejdsliv, hvor fabrikken kunne bruge op til 900 tons stenkul på et år. I gamle dage var det selvfølgelig det lokale kul, men til sidst blev det importeret fra Polen, Tyskland eller USA.

Den sidste brænding foregik i 2004. Her var ovnen fyldt med seks tons gods og brændingen tog tre og et halvt døgn. Under saltningen brugtes 150 kg salt blandet med kulstøv. Kullets aske er med til at lave de specielle effekter på godsets skuldre og hanke. Anders Johansson fortalte, at der var så varmt, at man kunne drikke ti liter vand uden at skulle tisse, og om den gamle brænder Leif, der fik svitset handskerne, når han åbnede lågerne eller brandvabler på knæene, når han skrabede gløder væk fra saltlugen. De store beslag og massive jernringe omkring ovnene gav god mening i den fortælling. Man kan i hvert fald godt forestille sig, hvor dramatisk ovnen har udvidet sig undervejs i en brænding. Nu udstiller Anders sit stentøj i ovnrummet. På de gamle stablesøjler og -plader selvfølgelig.

Indgangen til den gamle ovn

Ovnrummet med det hvælvede loft var et ret fascinerende sted at opholde sig i. Alle overflader var dækket af et tykt lag saltglasur, og Anders fortalte, at det kun var det løse, man skrabede af overfladen under oprydningen, inden man fyldte ovnen igen. Ovnene blev brændt med tre måneders mellemrum.

Krukke og stablesøjler

Selvom vi i butikken nu mest så brugskeramik som krus og kander, var det i sin tid ikke Höganäs' primære produktion. Fabrikken dækkede derimod først og fremmest behovet for rør i en periode, hvor der blev etableret kanalisering i alle byerne, samt store og små kar til den kemiske industri, som udviklede sig stort i Sverige. Til begge dele kunne den saltglaserede overflade garantere styrke og syrebestandighed.

Efter besøget var vi blevet sultne og skulle heldigvis også kun lige rundt om hjørnet, hvor vi spiste frokost på burgerbaren 'Garagebar'.

Frokost på Garagebar

Så skulle vi ud og køre igen. Vores næste aftale var hos Raus Stenkärlsfabrik, egnens yngste, anlagt i 1911. Heller ikke her var saltovnen aktiv længere, selvom man også her prøvede at opretholde en produktion af fabrikkens oprindelige saltglaserede stentøj - nu blev den bare outsourcet bl.a. til vores gode medlem Bjarne Puggaard.

I højere grad blev der her på stedet satset på kunst. Den kendte japanske kunstner Yoshio Nakajima (årg. 1940) har nemlig købt fabrikken, og hans søn, gallerist og kurator Anders Nakajima, viste os rundt. Nakajima er kendt i Danmark for hans samarbejde med bl.a. Asger Jorn og John Nash. Malerier, installationer og performancekunst passer dog ret dårligt ind i en stentøjsfabriks mørke og lavloftede rammer. Derfor fik Nakajima IKEA til at sponsorere en lys træbygning til atelier og udstillingsrum. Her og i en slags orangeri ved siden af beboelseshuset, kommer hans vilde og farverige værker rigtigt til deres ret.

Scener fra Yoshio Nakajimas atelier

I den gamle fabriksbygning er der indrettet et lille museum med originale genstande med Raus' karakteristiske jernspots, der kom frem, fordi leret blev valset. Også hos Raus kan man gå ind i ovnen, og fabrikkens nuværende produktion af brugskunst er udstillet derinde. Fordi ovnen er så (forholdsvist) lille, befinder det gamle drejeværksted sig omkring dens kuppel. Her fortalte både Anders og Bente om deres oplevelser fra tiden, hvor værkstedet var aktiv. De nævnte bl.a., at man KUN måtte drikke det lokale vand under brændingen, da det er naturligt rigt på de mineraler, kroppen mister i ovnens høje varme.

Værkstedet omkring ovnens kuppel

Anders Nakajima var en energisk og speedsnakkende guide, hvilket passede meget godt til farens vilde værker. Han inviterede os både til Japan og til at være 'artist in residence' hos dem, og han gjorde reklame for en performance, som hans far skal afholde i Bogense den 2. september 2023. Alt i alt et meget interessant besøg.

Dagens sidste stop havde mange af os set allermest frem til, for Wallåkra Stenkärlsfabrik fra 1864 driver som den eneste af de historiske pladser stadigvæk deres håndværk, som det oprindeligt var blevet gjort.

Åsa Ormell ejer nu stedet, som altid havde været den mindste af stentøjsfabrikkerne på egnen, og hun gør sit bedste for at bevare det som kulturminde og for at formidle det saltglaserede stentøjs kulturhistorie. Det har hun netop fået en fornem pris for: årets industriminde 2021. Åsa overtog fabrikken i 1978, først som et kollektiv, bl.a. med vores egen Bente Brosbøl, men er nu alene med én fuldtids- og 2-3 deltidsansatte.

Åsa startede sin rundvisning i Juratiden for tohundrede millioner år siden og med den kul- og lerhistorie, vi var ved at blive helt fortrolige med (også på svensk). Med fabrikkens smukke beliggenhed på kanten af et naturreservat gav fortællingen nu endnu mere mening.

Wallåkra Stenkärlsfabrik i regnvejr

Til fremstillingen bruger Wallåkra så vidt muligt lokalt ler. Da de overtog fabrikken, havde den tidligere ejer netop gravet det sidste ler op af den lokale bakke, så det var klar til dem. Først i 2010 sluttede de med at bruge det store slæmmeværk, der dog stadig kan ses på grunden.

På Wallåkra havde man hele tiden brugt fabrikkens oprindelige ovn. Men i starten af 00'erne var den blevet så porøs, at det ikke længere var forsvarligt at brænde med den. Så lancerede Åsa en slags crowdfundingkampagne, hvor alle interesserede kunne købe en sten til en ny ovn for 100.- skr. Bl.a. for disse midler lykkedes det i 2006 at lave en nøjagtig og historisk korrekt kopi af den gamle ovn. Nu kan fabrikken således igen køre med tre årlige brændinger i den 21 kubikmeter store ovn, som måske også kan holde de næste 140 år.

Den gamle ovns sidste brænding er dokumenteret med en video, som vi fik lov til at se under vores besøg. Og sikke en oplevelse! Man forstår godt fascinationen og den skrækblandede fryd ved at brænde på den måde. Det ser aldeles dramatisk ud, når kullet skovles ind i ovnens glødende gab, når saltet indhyller alt i hvide dampe, så de gasmas

gasmaskeklædte mennesker ligner spøgelser, når kommandoråb gjalder, og når en udmattet brænder dejser om til et 15 min. hvil frem til næste

Et typisk fyringshul

T.v.: Ovnens aftræk til skorstenen løber her som en hvælvet kanal i gulvet og styres af det tunge hejseværk i jern

Saltet laver de vildeste stalagitter ned fra fyrhullernes riste

Da vi var der, havde de netop haft en brænding, så ovnen stod og kølede af. Åsa fortalte, at ovnen frem til næste brænding langt hen af vejen tjente som varelager, at hun altså ikke tømte den helt, før at næste brænding skulle sættes.

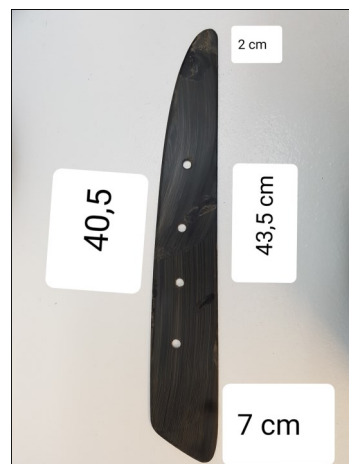
Mætte af indtryk fra dette sted, hvor det saltglaserede stentøj for alvor levede, vendte vi snuden hjemad til hygge og kollegial samvær på vandrehjemmet.

Næste dags generalforsamling blev gennemført i god ro og orden med Vibe Falkenberg som kompetent ordstyrer. Selve referatet er der ikke plads til i dette nummer af bladet, så det vil blive udsendt på vores fællesmail. På generalforsamlingen blev der sagt et stort tak til Bente Brosbøl Hansen for at være primus motor i det meget vellykkede arrangement her i Sverige. Forhåbentlig vil tekst og billeder i reportagen motivere endnu flere medlemmer til at deltage i generalforsamlingsweekenden fremover. Bestyrelsen tager også gerne imod ideer til, hvad man kunne lave, og hvor man kunne tage hen, og der er altid - ligesom i Sverige - lokale ildsjæle, som er parat til at gøre en indsats og få et flot arrangement stablet på benene.

DM I DREJNING PÅ SKINNER

Af Lene Kaas

Her er billeder af nogle skinner, som er gode at bruge til DM. Den lange er til at dreje fadet med, og den firkantede er til cylinderen. Begge skinner er dem, som Bente Brosbøl bruger. Man kan selv lave dem, enten af en tynd træplade, eller, som jeg har gjort, af en plexiglasplade. Det er ikke så svært - selv jeg kunne finde ud af det :-)

Hjælp til drejemesterskabet

Husk bestyrelsens opfordring til at donere noget keramik fra dit værksted som præmier til tombolaen. Vi har brug for ca. 200 ting i alle størrelser. Overskuddet går ubeskåret til Dansk Pottemagerforening og er en god indtægt, som kan bruges på medlemsweekender, kurser mm. En god anledning til at blive repræsenteret med ens værker i foreningens regi!

Følgende medlemmer er parate til at tage dine værker med til Middelfart for dig - så dem må du gerne kontakte:

mads@ottow.dk (Mads Ottow)

kmp@lerpotten.dk (Karin Petersen)

bodilskeramik@gmail.com (Bodil Sørensen)

lenekaas53@gmail.com (Lene Kaas)

torben@rogild.eu (Torben Røgild)

Eller du afleverer selv donationen på Clay den 8/9.

Kom og besøg vores nye udstilling

Se mere på www.strojerler.dk

STRØJER
LER

Benny V. Christensen
Import Export Agentur

TOTAL - LEVERANDØR TIL DEN KERAMISKE INDUSTRI

- Importør af VINGERLING' keramiske lertyper
- Importør af FERRO's keramiske glasurer og oxyder
- Levering med egen bil

Humblevej 26 B, Kædeby, 5932 Humble
Telefon 62 57 12 80 - Telefax 62 57 29 37 - Mobiltelefon 20 46 39 98
e.mail: bennychristensen@c.dk

**Drejeskiver
Ovne
Glasur
Råvarer
Ler
Værktøj
Glas
Kurser**

